STEUNPUNT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Actualisatie van het GRO Zorg Addendum 2021 op basis van de GRO intergewestelijk 2025

Joost Declercq
Delphine Ramon
Robine Verhaeghe
Karen Allacker

KU Leuven

November 2025 - Rapport Nr. 51

Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
Minderbroedersstraat 8 – B-3000 Leuven
Tel 0032 16 37 34 32
E-mail: swvg@kuleuven.be
Website: http://www.steunpuntwvg.be

STEUNPUNT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

Publicatie nr. 2025/17
SWVG-Rapport 51
Titel rapport: GRO Zorg Addendum: actualisatie

Promotor: Karen Allacker
Onderzoekers: Joost Declercq, Delphine Ramon, Robine Verhaeghe
KU Leuven, Departement Architectuur, Onderzoeksgroep Architectural Engineering

Dit rapport kwam tot stand met de steun van de Vlaamse Overheid. In deze tekst komen onderzoeksresultaten van de auteur(s) naar voor en niet die van de Vlaamse Overheid. De Vlaamse Overheid kan niet aansprakelijk gesteld worden voor het gebruik dat kan worden gemaakt van de meegedeelde gegevens.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder uitdrukkelijk te verwijzen naar de bron.

No material may be made public without an explicit reference to the source.

Het consortium SWVG

Deelnemende instellingen - Dagelijks bestuur	
KU Leuven	
· LUCAS, Centrum voor zorgonderzoek en consultancy	Prof. dr. Anja Declercq Prof. dr. Koen Hermans
· Instituut voor Sociaal Recht	Prof. dr. Johan Put
· HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving	Prof. dr. Tine Van Regenmortel
UGent	
· Vakgroep Volksgezondheid en Eerstelijnszorg	Prof. dr. Ann Van Hecke
· Vakgroep Marketing, Innovatie en Organisatie	Prof. dr. Jeroen Trybou
· Vakgroep Bestuurskunde en Publiek Management	Prof. dr. Bram Verschuere
Vrije Universiteit Brussel	
· Faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen	Prof. dr. Dominique Verté
Universiteit Antwerpen	
· Faculteit Sociale Wetenschappen	Prof. dr. Koen Decancq
Partnerinstellingen	
Universiteit Hasselt	
· Faculteit Geneeskunde en Levenswetenschappen	Prof. dr. Wim Pinxten
Thomas More Hogeschool	
· Unit Mens & Welzijn	Dr. Peter De Graef
Arteveldehogeschool	
· Sociaal Werk	
Hogeschool Gent	
· Onderzoekscentrum 360° Zorg en Welzijn	
UC Leuven-Limburg	
· Research & Expertise - Expertisecentrum Health Innovation	
Karel De Grote hogeschool	
· Onderzoek en maatschappelijke dienstverlening	
Hogeschool PXL	
· Expertisecentrum PXL Social Work Research	
Odisee co-hogeschool	
· Studiegebied Sociaal-Agogisch Werk	
KeFor	
· Kenniscentrum Forensisch Psychiatrische Zorg	
Coördinatie en secretariaat	
Coördinator SWVG	Dr. Kathleen De Cuyper
Administratieve ondersteuning	Manuela Schröder Lut Van Hoof

STEUNPUNT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

Steunpunt WVG
Minderbroedersstraat 8
B-3000 Leuven
+32 16 37 34 32
www.steunpuntwvg.be
swvg@kuleuven.be

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Rapport 51 **November 2025**

Actualisatie van het GRO Zorg Addendum 2021 op basis van de GRO intergewestelijk 2025

Onderzoekers: ir. arch. Joost Declercq[1], dr. ir. arch. Delphine Ramon[1], ir. arch. Robine Verhaeghe[1]
Promotor: prof. Karen Allacker[1]

[1] KU Leuven, Departement Architectuur, Onderzoeksgroep Architectural Engineering

Samenvatting

In 2021 werd in opdracht van VIPA een vertaling gemaakt van GRO, het duurzaamheidsinstrument van het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse overheid, voor de welzijns- en zorgsector[1]. Het resulterende GRO Zorg Addendum bevat criteria waaraan zorginstellingen moeten voldoen alvorens in aanmerking te komen voor subsidies toegekend door VIPA. Momenteel is GRO aan een herziening toe, en is de nieuwe update als intergewestelijke tool gelanceerd in 2025. Bijgevolg is een afstemming van het GRO Zorg Addendum 2021 met de intergewestelijke GRO noodzakelijk. Het doel van dit onderzoek is het actualiseren van het huidig GRO Zorg Addendum op basis van de nieuwe GRO intergewestelijk 2025. Dit onderzoek valt uiteen in twee delen: (1) de analyse van de intergewestelijke GRO 2025 in vergelijking met de oude versie/GRO Zorg Addendum, en (2) het uitwerken van een geactualiseerde structuur van het GRO Zorg Addendum. Daarnaast behelsde dit onderzoek ook de ondersteuning van VIPA in de toepassing van het GRO Zorg Addendum.

Deel I van dit rapport beschrijft de resultaten van het eerste deel in dit onderzoek dat een analyse van de intergewestelijke GRO beoogde in vergelijking met de oude versie/GRO Zorg Addendum. In het eerste hoofdstuk van dit rapport wordt een beschrijving van het GRO Zorg Addendum en de intergewestelijke GRO gegeven. Het tweede hoofdstuk bestaat uit twee delen. In het eerste deel worden de verschillen tussen het GRO Zorg Addendum en de intergewestelijke GRO in kaart gebracht. Hieruit blijkt voornamelijk dat de criteria in het GRO Zorg Addendum 2021 herschikt werden in de Level-structuur in de intergewestelijke GRO. Er zijn zowel criteria die niet opgenomen zijn in de intergewestelijke GRO als criteria die gewijzigd zijn ten opzichte van het GRO Zorg Addendum. Ook nieuwe criteria doen hun

---

1 De Ploey, K., Declercq, J., Stevanovic, M., & Allacker, K. (2022). Het ontwikkelen van een VIPA addendum voor GRO toepasbaar als duurzaamheidscriteria voor gesubsidieerde projecten in de zorgsector. Leuven: Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

intrede. In het tweede deel wordt de ervaring van de VIPA adviseurs met de MB VIPA criteria geëvalueerd. De belangrijkste opmerkingen en hun implicaties voor het GRO Zorg Addendum worden opgesomd.

Deel II van dit rapport beschrijft de resultaten van het tweede deel in dit onderzoek dat het vastleggen van de nieuwe structuur van GRO Zorg Addendum 2025 beoogde. Deel II start met een overzicht van het werk uitgevoerd in het eerste deel van het onderzoek (zie deel I). Vervolgens wordt de globale structuur van het GRO Zorg Addendum 2025 toegelicht. Dit gebeurt via een schema dat vertrekt van de structuur van GRO 2025 en de nieuwe criteria in het blauw weergeeft. Een volgende sectie geeft een motivatie voor de toevoeging van alle nieuwe criteria in de zorgcontext. Ten slotte wordt er per thema een link gegeven tussen de criteria van het GRO Zorg Addendum 2025 en het GRO Zorg Addendum 2021.

Het actualiseerde GRO Zorg Addendum is via deze link(*) terug te vinden op de website van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA).

(*) De link wordt toegevoegd zodra beschikbaar.

Inhoud

DEEL I. Analyse van GRO intergewestelijk in functie van GRO Zorg Addendum versie 2021 7

Hoofdstuk 1 Context en situering 8

1 GRO Zorg Addendum 2021 8

2 Intergewestelijke GRO 2025 8

Hoofdstuk 2 Analyse GRO Zorg Addendum 2021 10

1 Linken GRO Zorg Addendum 2021 en GRO 2025 10

1.1 Globale structuur 12

1.2 Wijziging criteria 13

2 Input Bouwtechnisch Adviseurs VIPA 13

Referenties 17

Deel2. Uitwerken van geactualiseerde structuur voor GRO Zorg Addendum 18

Hoofdstuk 3 Structuur Zorg Addendum GRO 2025 19

1 Overzicht 19

2 Structuur Zorg Addendum GRO 2025 19

3 Nieuwe criteria 21

4 Criteria 21

4.1 Level 0 22

4.2 Thema Climate Responsive Design – CRD 23

4.3 Thema Gezond Gebouw – HEA 23

4.4 Thema Energie – ENE 23

4.5 Thema Water – WAT 24

4.6 Thema Maatschappelijke en functionele kwaliteiten – SOC 24

4.7 Thema Omgeving – ECO 24

4.8 Thema Beheer en onderhoud – LCC 25

4.9 Thema Circulariteit – CIRC 25

Bijlage 26

Lijst Tabellen

Tabel 1	Aandachtspunten GRO Zorg Addendum 2021, per criterium	13
Tabel 1	Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 in Level 0	22
Tabel 2	Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Climate Responsive Design	23
Tabel 3	Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Gezond Gebouw	23
Tabel 4	Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Energie	23
Tabel 5	Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Water	24
Tabel 6	Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Maatschappelijke en functionele kwaliteiten	24
Tabel 7	Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Omgeving	24
Tabel 8	Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Beheer en onderhoud	25
Tabel 9	Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Circulariteit	25

Lijst Figuren

Figuur 1	Linken tussen de verschillende Levels in GRO 2025	9
Figuur 2	Overeenkomsten en verschillen tussen GRO (versie 2020), GRO Zorg Addendum 2021 en GRO 2025. Blauw omkaderde criteria worden niet meegenomen in GRO 2025, oranje omkaderde criteria zitten vervat in andere criteria binnen GRO 2025. Groen getypte criteria zijn nieuw toegevoegd in het GRO Zorg Addendum 2021 en oranje getypte criteria zijn nieuw in GRO 2025.	11
Figuur 3	Verband tussen de Level-structuur in GRO 2025 en de structuur in GRO Zorg Addendum 2021	12
Figuur 4	Structuur GRO Zorgaddendum 2025	20

DEEL I. Analyse van GRO intergewestelijk 2025 in functie van GRO Zorg Addendum versie 2021

Hoofdstuk 1
Context en situering

1 GRO Zorg Addendum 2021

Het GRO Zorg Addendum 2021 [1] is een aanvulling op GRO (versie 2020) met specifieke criteria voor zorg- en welzijnsgebouwen rekening houdend met verschillende gebouwtypologieën. Dit Addendum vormt de basis voor het subsidiëren van projecten in de zorgsector door VIPA. De aanvulling bestaat uit een toevoeging van verschillende criteria specifiek voor de zorgsector en relevant binnen de visie van VIPA, namelijk:

1. Concept- en procescriteria
    a. CON 1: duurzaam ruimtegebruik
    b. CON 2: climate responsive design
    c. CON 3: healthy design
    d. CON 4: reduse, reuse, recycle
    e. PRO 1: een multidisciplinair ontwerpteam
    f. PRO 2: participatie project
2. BIN 5: straling
3. GEB 2: gebruikersbeleving
4. GEB 3: welzijnsgroen
5. MAT 4: koelmiddelen met een lage impact
6. LCC 4: gebouwkosten
7. BEH 2: kwaliteit opvolging

De concept- en procescriteria beogen enerzijds te sensibiliseren en anderzijds het projectteam aan te sturen om tijdig duurzaamheidsconcepten uit te denken. Deze zijn namelijk bepalend voor de verdere uitwerking van de overige criteria. De verder toegevoegde criteria (BIN 5, GEB 2, GEB 3, MAT 4, LCC 4 en BEH 2) zijn nieuwe criteria die niet in GRO 2020 opgenomen zijn, maar van belang zijn voor zorggebouwen.

Verder zijn in het GRO Zorg Addendum bestaande GRO criteria aangepast of verfijnd volgens specifieke noden van zorg- en welzijnsgebouwen en is een ambitieniveau per criterium opgelegd. Dit ambitieniveau bestaat uit een verbintenisniveau (vrij, verplicht, n.v.t.) en een prestatieniveau (goed, beter, uitstekend of voldaan/niet voldaan). Afhankelijk van de gebouwtypologie zijn er voor sommige criteria ook light versies (dit zijn vereenvoudigde methodes om het behalen van het criterium aan te tonen) voorzien om de haalbaarheid van het GRO Zorg Addendum 2021 te garanderen, ook voor kleinere projecten. Tenslotte heeft het GRO Zorg Addendum 2021 aan hoeveel vrije criteria volgens het opgelegd ambitieniveau dienen behaald te worden naast de verplichte criteria voor het verkrijgen van de subsidies.

2 Intergewestelijke GRO 2025

De Vlaamse Overheid (Het Facilitair Bedrijf), Service Public Wallonie en Leefmilieu Brussel verbinden de drie gewesten (Vlaanderen, Wallonië, Brussel) met één duurzaamheidstool, i.e. Intergewestelijke GRO 2025, afgekort GRO 2025.

GRO 2025 verschilt op meerdere vlakken van GRO versie 2020 waardoor ook een update van het GRO Zorg Addendum 2021 nodig is. Dit rapport beschrijft de belangrijkste verschillen tussen GRO 2020 en GRO 2025 in termen van wijzigingen in structuur en criteria, als basis voor de herziening van het GRO Zorg Addendum.

Figuur 1 Linken tussen de verschillende Levels in GRO 2025

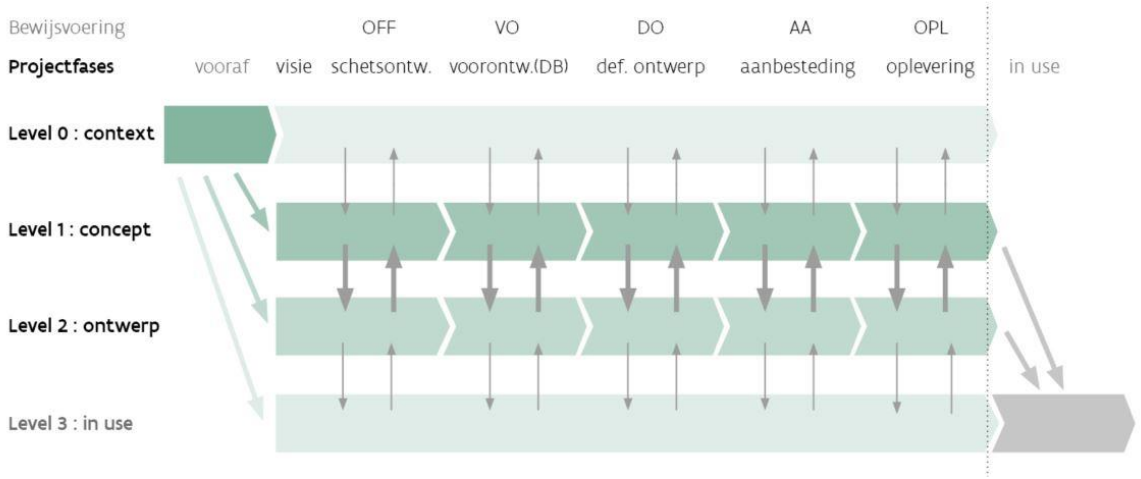

Zo bijvoorbeeld is de opsplitsing in site- en gebouwcriteria in GRO (versie 2020) gewijzigd in GRO 2025 naar de structuur van LEVEL(s), het Europese raamwerk voor duurzame gebouwen (https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/levels_en). GRO 2025 bestaat uit Level 0, Level 1, Level 2 en Level 3. Figuur 1 toont de linken tussen deze verschillende levels en de verschillende bouwfasen van een project. *Level 0* bestaat uit een analyse van de context uit te voeren door de bouwheer. Dit vindt in principe plaats voor de samenstelling van het bouwteam. *Level 1* heeft de bedoeling een geïntegreerde, holistische aanpak te stimuleren. Hierbij worden acht thema's op conceptniveau benaderd, namelijk:

1. Climate responsive design
2. Energie
3. Welzijn
4. Maatschappelijke en functionele kwaliteit
5. Circulair bouwen
6. Omgeving
7. Water
8. Onderhoud en beheer.

Level 2, vervolgens, bevat de verdere uitwerking en verdieping van de ambities die per thema gesteld werden in Level 1. Hierbij dienen de concepten uit Level 1 bewaakt te worden.

Level 3, ten slotte, omvat een analyse van de gebruiksfase van een gebouw, inclusief de exploitatie, het onderhoud, het beheer, etc. Deze langste fase is niet te verwaarlozen, aangezien hierin de grootste hoeveelheid grondstoffen verbruikt worden, zowel ecologisch als economisch.

Daarnaast zijn criteria uit GRO 2021 weggevallen en zijn nieuwe toegevoegd, behouden criteria zijn ook aangepast.

Hoofdstuk 2
Analyse GRO Zorg Addendum 2021

1 Linken GRO Zorg Addendum 2021 en GRO 2025

Om inzicht te krijgen in de noodzakelijke aanpassingen van het GRO Zorg Addendum 2021 [1] om te aligneren met GRO 2025, werden in een eerste stap de verschillen tussen beide en in vergelijking met GRO 2020 [2] onderzocht. Om de verschillen op een overzichtelijke manier in kaart te brengen is een mindmap uitgewerkt (Figuur 2). Deze is ook meer in detail in de bijlage terug te vinden.

Groene tekst duidt de criteria aan die nieuw waren in het GRO Zorg Addendum t.o.v. GRO (versie 2020). Blauw omkaderde criteria worden niet meegenomen in GRO 2025, oranje omkaderde criteria zitten dan weer vervat in andere criteria binnen GRO 2025. Oranje getypte criteria zijn nieuw in GRO 2025. Dit betekent echter niet dat de zwart getypte criteria geen nieuwe aspecten bevatten. Vaak zijn deze een combinatie van zowel verschillende eisen uit het GRO Zorg Addendum als nieuwe eisen. De pijlen in Figuur 2 tonen ten slotte de verbanden tussen de criteria in het GRO Zorg Addendum 2021 en GRO 2025.

In de volgende paragrafen wordt er dieper ingegaan op de gewijzigde structuur van GRO 2025 en hoe dit verband houdt met het GRO Zorg Addendum 2021, vervolgens worden de gewijzigde criteria gedetecteerd.

Figuur 2 Overeenkomsten en verschillen tussen GRO (versie 2020), GRO Zorg Addendum 2021 en GRO 2025. Blauw omkaderde criteria worden niet meegenomen in GRO 2025, oranje omkaderde criteria zitten vervat in andere criteria binnen GRO 2025. Groen getypte criteria zijn nieuw toegevoegd in het GRO Zorg Addendum 2021 en oranje getypte criteria zijn nieuw in GRO 2025.

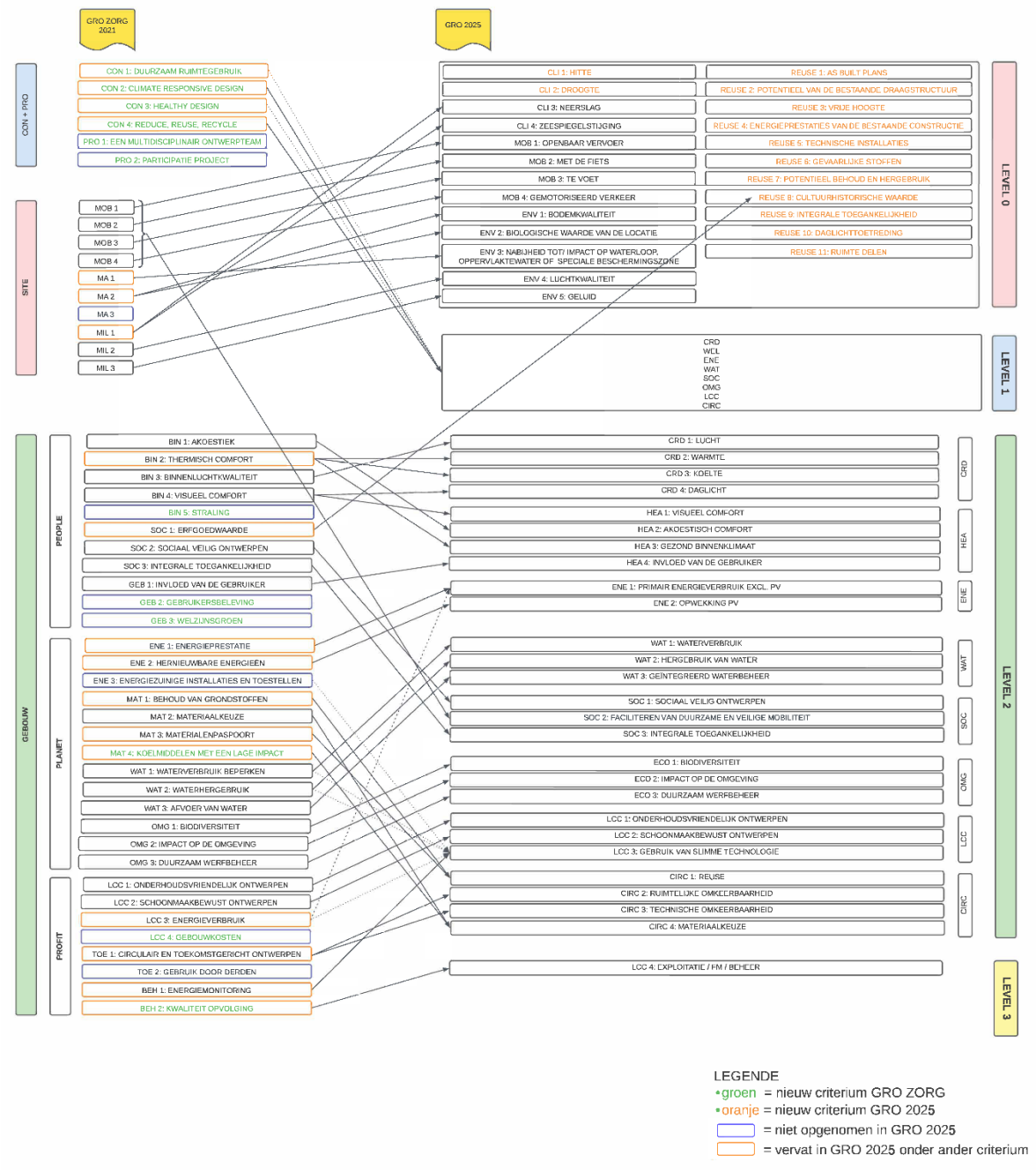

1.1 Globale structuur

De analyse geeft aan dat de sitecriteria uit GRO Zorg Addendum 2021 in grote lijnen overeen komen met de inhoud van *Level 0 in GRO 2025*. De conceptcriteria daarentegen komen terug in *Level 1* en de gebouwcriteria in *Level 2* (zie ook Figuur 3). Een aantal criteria vormen hier een uitzondering op. Zo zijn MOB 1 Met het openbaar vervoer, MOB 2 Met de fiets, MOB 3 Te voet en MOB 4 Met de auto of moto gedeeltelijk ondergebracht in *Level 2* in plaats van *Level 0*. SOC 1 Erfgoedwaarde verhuist naar *Level 0* in plaats van *Level 2*, net zoals TOE 2 Gebruik door derden.

Figuur 3 Verband tussen de Level-structuur in GRO 2025 en de structuur in GRO Zorg Addendum 2021

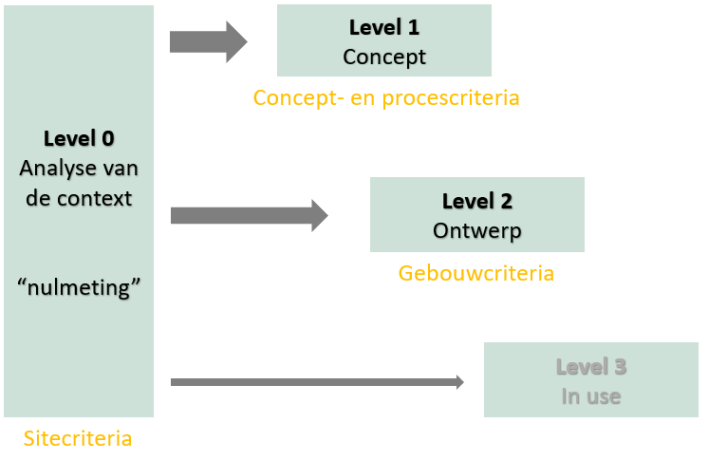

De gebouwcriteria in het GRO Zorg Addendum 2021 volgen de structuur van GRO 2020, en worden onderverdeeld volgens drie thema's:

1. People
2. Planet
3. Profit

In GRO 2025 worden er echter acht verschillende thema's onderscheiden. De criteria uit het GRO Zorg Addendum 2021 vinden elk hun plaats binnen deze acht nieuwe thema's. Enkele uitzonderingen hierop worden besproken in paragraaf 1.2.

Op basis van deze analyse kan geconcludeerd worden dat de update van het GRO Zorg Addendum afgestemd moet worden op de nieuwe structuur van GRO 2025. Verder zal de nieuwe structuur ook consequenties hebben voor het evaluatieproces van de projecten voor subsidietoekenning door VIPA. Beide aspecten zullen in de volgende stappen van het onderzoek bestudeerd worden. Verschillende voorstellen voor een herziening van het evaluatieproces zullen uitgewerkt worden en met VIPA besproken worden aan de hand van een workshop.

1.2 Wijziging criteria

Het GRO Zorg Addendum 2021 bevat een reeks extra criteria t.o.v. GRO 2020. Deze worden in Figuur 1 aangeduid met groen getypte tekst. Dit zijn de proces- en conceptcriteria, BIN 5 Straling, GEB 2 Gebruikersbeleving, GEB 3 Welzijnsgroen, MAT 4 Koelmiddelen met een lage impact, LCC 4 gebouwkosten en BEH 2 Kwaliteit opvolging. Deze thema's worden als belangrijk beschouwd in de specifieke context van een zorgomgeving en ontbreken in GRO 2020.

GRO 2025 neemt enkele van deze thema's op, zoals de conceptcriteria in *Level 1*, MAT 4 Koelmiddelen met een lage impact en BEH 2 Kwaliteit opvolging. De andere extra criteria in het GRO Zorg Addendum 2021 zijn niet opgenomen in GRO 2024. In het verdere onderzoek zal moeten nagegaan worden of deze criteria nog steeds als relevant beschouwd worden en zo ja, waar deze passen binnen de acht thema's.

Verder worden enkele criteria uit GRO en bijgevolg dus ook het GRO Zorg Addendum 2021 niet meer opgenomen in GRO 2025. Deze zijn aangeduid met een blauwe omkadering in Figuur 1. Dit zijn MA 3 Aantrekkelijkheid van de omgeving, ENE 3 Energiezuinige installaties en toestellen en TOE 2 Gebruik door derden. Ook voor deze criteria dient de waarde tot behoud geanalyseerd te worden in het verdere onderzoek.

Ten slotte zijn er een aantal criteria uit het GRO Zorg Addendum 2021 die vervat zijn onder een ander criterium in GRO 2024. Dit zijn CON 1 Duurzaam ruimtegebruik, CON 2 Climate Responsive Design, CON 3 Healthy design, CON 4 Reduce, reuse, recycle, MA 1 Ruimtelijke kwaliteit, MA 2 Bodem- en ruimtegebruik, MIL 1 Overstromingsrisico, BIN 2 Thermisch comfort, SOC 1 Erfgoedwaarde, ENE 1 Energieprestatie, ENE 2 Hernieuwbare energieën, ENE 3 Energiezuinige installaties en toestellen, MAT 1 Behoud van grondstoffen, MAT 3 Materialenpaspoort, MAT 4 Koelmiddelen met een lage impact, LCC 3 Energieverbruik, TOE 1 Circulair en toekomstgericht ontwerpen, TOE 2 Gebruik door derden, BEH 1 Energiemonitoring en BEH 2 Kwaliteit opvolging.

2 Input Bouwtechnisch Adviseurs VIPA

Op basis van de ervaring die de bouwtechnisch adviseurs van VIPA reeds hebben met de MB VIPA criteria, die in grote mate in lijn zijn met het GRO Zorg Addendum 2021, werden enkele aandachtspunten vastgesteld voor de update van het GRO Zorg Addendum. De ontvangen feedback is afkomstig uit FAQ's en afwijkingsaanvragen. Tabel 1 geeft een overzicht van de belangrijkste aandachtspunten (kolom 2) en welke aanpassingen van het GRO Zorg Addendum volgens het onderzoeksteam een oplossing kunnen bieden (kolom 3). De selectie vermijdt het voorkomen van hetzelfde aandachtspunt in een andere verwoording of aandachtspunten waar reeds een oplossing voor bestaat.

Tabel 1 Aandachtspunten GRO Zorg Addendum 2021, per criterium

Criterium GRO Zorg Addendum 2021	**Opmerking**	**Mogelijke aanpassing**
MIL 1 – Overstromingsgevoeligheid / overstromingsrisico	Kan er gebouwd worden in overstromingsgebied?	In het GRO Zorg Addendum 2021 zijn alternatief compenserende maatregelen toegestaan indien gebouwd wordt in

		overstromingsgebied. Dit is reeds opgenomen op de FAQ-pagina van het Departement Zorg [3].
MIL 1 – Overstromingsgevoeligheid / overstromingsrisico	Op 30 september keurde de Vlaamse Regering een aantal ingrijpende wijzigingen aan de watertoets en aan de informatie-plicht overstromingsgevoelig vastgoed principieel goed. Er moeten nog enkele stappen gezet worden voordat de regeling effectief in werking kan treden, maar de krijtlijnen zijn al duidelijk. De huidige watertoetskaart verdwijnt en de informatieplicht wordt geoptimaliseerd.	Aandachtspunt regelgeving. De overstromings-gevoeligheid voor een bepaald gebied moet geëvalueerd worden op basis van de vernieuwde informatieplicht.
MIL 2 – Stikstofconcentratie NO2	ter achtergrondinfo In september 2021 heeft WHO de richtwaarde voor NO_2 aangepast. Deze is niet langer 20 µg/m³ maar 10µg/m³. Ook richtwaarde fijnstof is aangepast. zie website (https://www.departementwvg.be/vipa-kenniscentrum-gezonde-zorginfrastructuur-luchtkwaliteit) In September 2021 heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) de maximale advieswaarde voor polluenten in de buitenlucht aangescherpt. De Europese richtlijn 2008/50/EG definieert een grenswaarde van maximum 40µg/m³ voor het jaargemiddelde NO_2.' Stof/factor Richtwaarde/grenswaarde NO_2 10 µg/m³/40µg/m³ PM2,5 (fijn stof) (3) 5 µg/m³ /--	Aandachtspunt regelgeving. De richtwaarde voor NO_2 moet aangepast worden.
MIL3: Milieutechnische kwaliteit – buitengeluid	Het geluidsniveau Laeq,1s is het geluids-niveau gemeten gedurende 1 s. Deze waarde verandert dus elke seconde. 'Het' Laeq,1s bestaat niet, elk uur meten levert 3600 waarden op. Als men lang meet, vindt men in elke situatie uitzonderlijk lage waarden en uitzonderlijk hoge waarden. Bijlage 1. VIPA criteria duurzaamheid, geeft echter de correcte definitie. Bedoeld wordt: Laeq,30min: dit is het geluidsniveau gemiddeld over 30 minuten, op een tijdstip dat representatief is voor de	Laeq,1s aanpassen naar Laeq,30min

	mogelijke hinder. Dit tijdstip moet zo gekozen worden, dat de meeste geluids-bronnen en zeker de meest hinderlijke in acht genomen worden. Enkel zeer uitzonderlijke geluiden zou men kunnen weglaten.	
BIN 3.4 – Openen van ramen	Er kunnen niet in alle verblijfsruimten ramen geopend worden.	GRO 2024 stelt dat voor 80% van de ruimteoppervlakte moet voldaan worden aan de eis. Uitzonderingen zijn dus mogelijk. Er moet geëvalueerd worden of dit ook wenselijk is in het GRO Zorg Addendum.
BIN 3.1 – Klassen van de binnenluchtkwaliteit	Een ventilatiesysteem is niet in elk type gebouw wenselijk.	Nieuwe mogelijke eis: de gevraagde ruimte-debieten aanvullen met ppm's, CO_2. Er moet gemonitord worden of de binnenlucht-kwaliteit gehaald kan worden en indien niet, moet er een alternatief actieplan voorzien worden.
BIN 4.1 – Daglichttoetreding	Onvoldoende daglicht in bepaalde verblijfsruimtes.	GRO 2024 stelt dat voor 80% van de ruimteoppervlakte moet voldaan worden aan de eis. Uitzonderingen zijn dus mogelijk. Er moet geëvalueerd worden of dit ook wenselijk is in het GRO Zorg Addendum.
BIN 4.1 – Daglichttoetreding	Ik krijg regelmatig de vraag wat de Tv waarde betekent in de berekening van het daglicht. Dit is in principe dezelfde waarde als de LTA-waarde. LTA is echter meer algemeen aanvaard. Akkoord om dit aan te passen/ bijkomend te vermelden in het PVE?	Voorstel is om beide te vermelden, LTA is immers verouderd.
BIN 4.8 – Visueel contact met de buitenomgeving en daglichttoetreding: ongehinderd visueel contact verblijfsruimten	Niet alle ruimtes hebben visueel contact met de buitenomgeving.	Een bepaald percentage van de ruimteoppervlakte mag afwijken volgens het GRO Zorg Addendum 2021 + flankerende

		maatregelen zijn toe-gestaan. De opmerking lijkt dus niet problematisch in het GRO Zorg Addendum en een aanpassing lijkt dus niet nodig, tenzij VIPA alsnog wenst dat er in alle ruimtes visueel contact is met de buitenomgeving.
ENE 2.2 – Aandeel primair energieverbruik hernieuwbaar	Wat indien onvoldoende dakoppervlakte om via zonnepanelen aan de elektriciteitsvraag te voldoen?	In het nieuwe thema ENE 2: opwekking PV in GRO 2024 wordt rekening gehouden met de beschikbare dakopper-vlakte. Het voorstel is om dit in het Zorg Addendum over te nemen.
ENE 1.3 – Koeling	Definitie free-cooling, nachtkoeling en topkoeling noodzakelijk.	Aandachtspunt regelgeving. De verschillende soorten koeling met hun definitie moeten vermeld worden.
ENE 3.3 – Elektrische huishoudelijke toestellen	Hergebruikte toestellen voldoen vaak niet aan de gevraagde energielabels.	Er zou een uitzondering kunnen gemaakt worden bij hergebruik van toestellen.
WAT 1.3 – Ontwerp waterdistributie	Wat met regenwaterrecuperatie bij groendaken?	Aandachtspunt regelgeving. Bij groendaken toelaten dat er geen regenwaterrecuperatie is.

Op basis van de bovenstaande analyse van de ervaring van de VIPA bouwtechnisch adviseurs kan besloten worden dat een beperkt aantal aanpassingen in het huidig GRO Zorg Addendum nodig zijn. De aanpassingen zullen waar mogelijk in lijn met GRO 2025 gebeuren.

Referenties

Departement Zorg. (n.d.). GRO ZORG addendum. Geraadpleegd op 31 oktober 2023, van https://www.departementwvg.be/vipa-duurzaam-bouwen-met-gro

Agentschap Facilitair bedrijf. (februari 2022) GRO – versie 2020.1.

Departement Zorg. (n.d.). Veelgestelde vragen duurzaam bouwen. Geraadpleegd op 25 januari 2024, van https://departementwvg.be/veelgestelde-vragen-duurzaam-bouwen

Deel II. De uitwerking van de geactualiseerde structuur voor GRO Zorg Addendum

Structuur Zorg Addendum GRO 2025

1 Overzicht

In werkpakket 1 werden de structuur en criteria van GRO 2020, het GRO Zorg Addendum 2021 en de toen beschikbare versie van GRO 2025 op een vergelijkende manier geanalyseerd. Er werd vastgesteld dat het GRO Zorg Addendum 2021 enkele nieuwe criteria bevat ten opzichte van GRO 2020 en GRO 2025 op zijn beurt nieuwe criteria bevat ten opzichte van GRO 2020 en het GRO Zorg Addendum 2021. Daarnaast werden linken gelegd tussen de inhoud van de criteria in het GRO Zorg Addendum 2021 en de beschikbare versie van GRO 2025 (februari 2024) via verbindende pijlen. De grafiek in de bijlage geeft een visuele weergave van de resultaten van deze oefening.

2 Structuur Zorg Addendum GRO 2025

Op basis van de oefening in werkpakket 1 werd in werkpakket 2 een nieuwe structuur uitgewerkt voor het Zorg Addendum GRO 2025. De nieuwe structuur wordt weergegeven in Figuur 4. Aan het vooronderzoek in Level 0 wordt naast de contextanalyse ook een analyse van de stakeholders toegevoegd. Deze analyse is vooral van belang bij grote projecten en ziekenhuizen. In de Level 1 en 2 analyse wordt het thema PRO – stakeholders toegevoegd. Dit thema is van belang voor de goede coördinatie van projecten waarin veel betrokken partijen samen komen. Bovendien komt dit thema tegemoet aan de nood aan meer gebruikersgerichte criteria in de zorgcontext van het GRO Zorg Addendum 2025.

In het blauw worden de criteria getoond die niet aanwezig zijn in GRO 2025. ENV 6: Aantrekkelijkheid van de omgeving en ENE 3: Energiezuinige installaties en toestellen zijn beide criteria die wel terug te vinden zijn in GRO 2020 en GRO Zorg Addendum 2021, maar niet meer in GRO 2025. Beide worden echter in de zorgcontext als relevant beschouwd en daarom opgenomen in het GRO Zorg Addendum 2025. HEA 5: Straling, PRO 1: Participatie, PRO 2: Multifunctionaliteit, PRO 3: Multidisciplinair ontwerpteam, HEA 6: Gebruikersbeleving, HEA 7: Welzijnsgroen en LCC 4 Gebouwkosten zijn criteria specifiek voor het GRO Zorg Addendum 2021 en zijn niet aanwezig in GRO 2020 of 2025. Aangezien deze criteria specifiek gericht zijn op de zorgcontext en nog steeds als zeer relevant beschouwd worden, zijn deze opgenomen in de structuur van het GRO Zorg Addendum 2025. De nieuwe criteria worden verder besproken in Sectie 3.

Figuur 4 Structuur GRO Zorgaddendum 2025

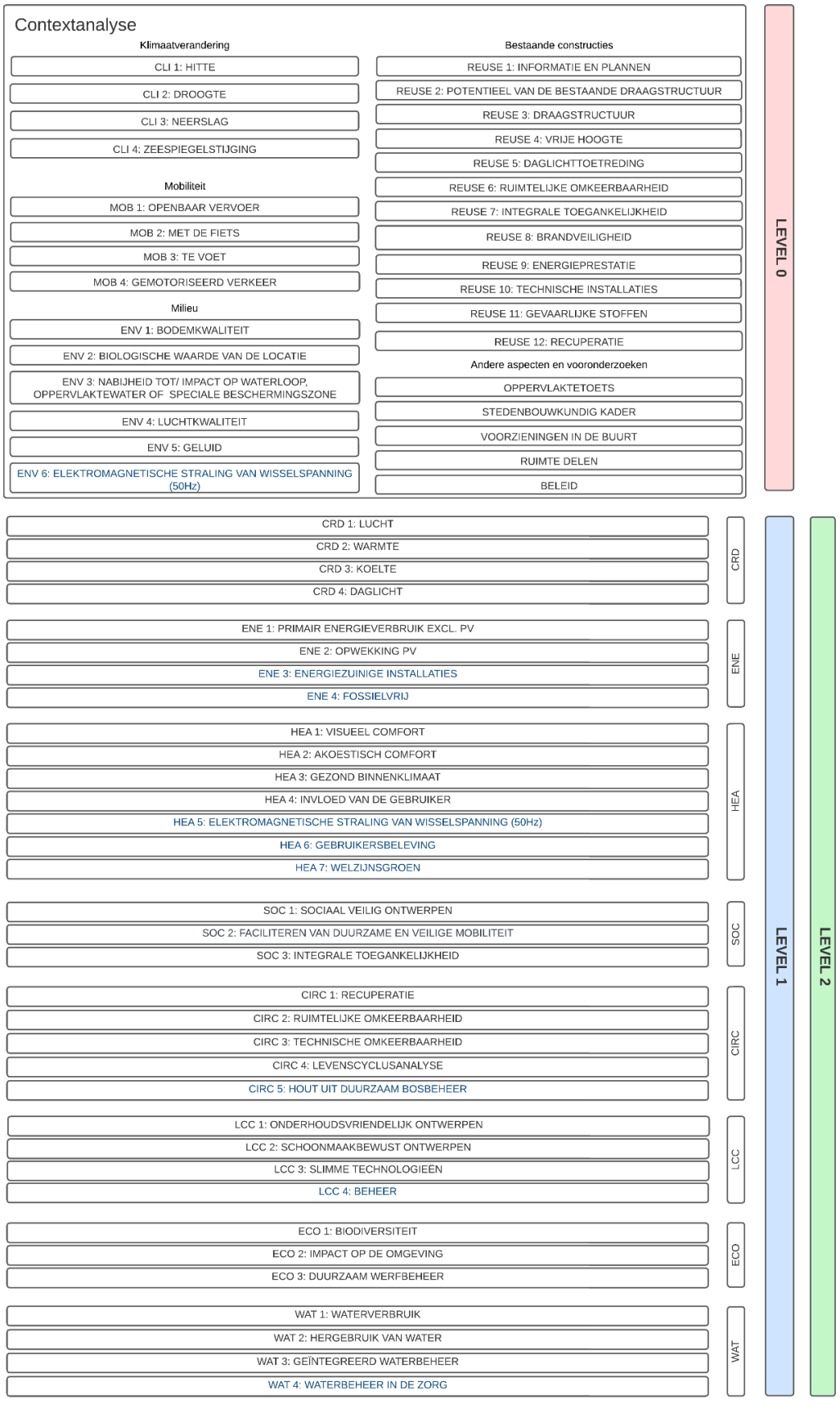

3 Nieuwe criteria

In een workshop (26/10/2023) met VIPA voorzitter Hannah Bohez, VIPA secretaris Sara Feys en bouwtechnisch adviseur Cristine De Racker werd afgetoetst welke criteria uit GRO Zorg Addendum 2021, niet meer aanwezig in GRO 2025 (versie op dat moment beschikbaar), van belang zijn voor Zorg Addendum GRO 2025. *Een check van deze beslissingen is gebeurd bij de publicatie van GRO 2025 en beïnvloedt een aantal van deze beslissingen.*

MA 3: aantrekkelijkheid van de omgeving omvat zowel de kwaliteit van het landschap (diversiteit van de omgeving, groen karakter, uitzicht, etc.) als de nabijheid van voorzieningen. Er werd geconcludeerd dat de site waar de zorginstelling zich vestigt wel degelijk van belang is. Zo is het bijvoorbeeld noodzakelijk dat het personeel bepaalde voorzieningen, zoals eetgelegenheden in de buurt heeft. *In de finale versie van GRO 2025 wordt dit criterium opgevangen in "Voorzieningen in de buurt" in de contextanalyse. Daarom wordt dit criterium niet expliciet meer opgenomen in Zorg Addendum GRO 2025.*

HEA 5: straling beoordeelt de site op basis van de aanwezigheid van elektromagnetische straling van wisselspanning. Aansluitend op het advies van de Hoge Gezondheidsraad wordt dit criterium als noodzakelijk beschouwd in het Zorg Addendum GRO 2025. Het komt zowel voor in de contextanalyse in Level 0 waar de site geëvalueerd wordt op de aanwezigheid van elektromagnetische stralingsbronnen als in Level 1 en 2 waar meer concrete maatregelen genomen kunnen worden om de nadelige effecten hiervan te weren.

HEA 6: Gebruikersbeleving onderzoekt het persoonlijk welbevinden van cliënteel en werknemers en de sociale interactie. Deze criteria zijn specifiek voor de zorgsector zeer belangrijk en worden dus opgenomen in Level 1 en 2.

Hetzelfde geldt voor HEA 7: Welzijnsgroen dat inzet op fysieke en visuele connecties met groen met het doel een gunstig effect te hebben op het sociale, psychologische en fysieke welbevinden van patiënten, cliënteel en werknemers.

ENE 3: Energiezuinige installaties en toestellen wordt als een noodzakelijk criterium beschouwd, gezien de vele apparatuur in zorginstellingen. Het is van belang dat hier aandacht wordt aan gegeven.

LCC 4: Gebouwkosten werd toegevoegd om de impact van duurzame maatregelen op de gebouwkosten te kennen. Het blijkt echter moeilijk in te vullen en dient dus geëvalueerd te worden bij het concreet uitschrijven van de criteria. *Gezien de moeilijkheid om toekomstige kosten voor onderhoud en vervangingen in te schatten wordt geconcludeerd dat het meenemen van dit criterium een te beperkte meerwaarde heeft. Daarom wordt dit criterium niet expliciet meer opgenomen in Zorg Addendum GRO 2025.*

4 Criteria

In volgende subsecties wordt gedetailleerder ingegaan op zowel de criteria in de contextanalyse en analyse van de stakeholders als de verschillende criteria per thema in het Zorg Addendum GRO 2025. Er wordt aangegeven met welke criteria uit het GRO Zorg Addendum 2021 de inhoud van het nieuwe criterium (gedeeltelijk) overeenstemt. In een volgende stap in het onderzoek zullen de thema's afzonderlijk onderzocht worden tot op eisenniveau. Een gedetailleerde beschrijving over de nieuwe inhoud van ieder thema volgt in de output van WP 5.

4.1 Level 0

Tabel 2 Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 in Level 0

Criterium Zorg Addendum GRO 2025		Gelinkt criterium GRO Zorg Addendum 2021
Klimaatverandering	CLI 1: Hitte	/
	CLI 2: Droogte	/
	CLI 3: Neerslag	MIL 1: Overstromingsrisico
	CLI 4: Zeespiegelstijging	MIL 1: Overstromingsrisico
Mobiliteit en bereikbaarheid	MOB 1: Openbaar vervoer	MOB 1: Met het openbaar vervoer
	MOB 2: Met de fiets	MOB 2: Met de fiets
	MOB 3: Te voet	MOB 3: Te voet
	MOB 4: Gemotoriseerd verkeer	MOB 4: Met de auto of moto
Milieu	ENV 1: Bodemkwaliteit	MA 2: Bodem- en ruimtegebruik
	ENV 2: Biologische waarde van de locatie	MA 2: Bodem- en ruimtegebruik
	ENV 3: Nabijheid tot impact op waterloop, oppervlaktewater of speciale beschermingszone	MA 1: Ruimtelijke kwaliteit
	ENV 4: Luchtkwaliteit	MIL 2: Buitenluchtkwaliteit
	ENV 5: Geluid	MIL 3: Buitengeluid
	ENV 6: Elektromagnetische straling	BIN 5: Straling
Bestaande constructies	REUSE 1: Informatie en plannen	/
	REUSE 2: Erfgoed	SOC 1: Erfgoedwaarde
	REUSE 3: Draagstructuur	/
	REUSE 4: Vrije hoogte	/
	REUSE 5: Daglichttoetreding	/
	REUSE 6: Ruimtelijke omkeerbaarheid	/
	REUSE 7: Integrale toegankelijkheid	/
	REUSE 8: Brandveiligheid	/
	REUSE 9: Energieprestatie	/
	REUSE 10: Technische installaties	/
	REUSE 11: Gevaarlijke stoffen	/
	REUSE 12: Recuperatie	/
Andere aspecten- en vooronderzoeken	Oppervlaktetoets	
	Stedenbouwkundig kader	
	Voorzieningen in de buurt	MA 3: Aantrekkelijkheid van de omgeving
	Ruimte delen	TOE 2: Gebruik door derden
	Beleid	

4.2 Thema Climate Responsive Design – CRD

Tabel 3 Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Climate Responsive Design

Criterium Zorg Addendum GRO 2025	Gelinkt criterium GRO Zorg Addendum 2021
CRD 1: Lucht	BIN 3: Binnenluchtkwaliteit
CRD 2: Warmte	BIN 2: Thermisch comfort
CRD 3: Koelte	BIN 2: Thermisch comfort
CRD 4: Daglicht	BIN 4: Visueel comfort

4.3 Thema Gezond Gebouw – HEA

Tabel 4 Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Gezond Gebouw

Criterium Zorg Addendum GRO 2025	Gelinkt criterium GRO Zorg Addendum 2021
HEA 1: Visueel comfort	BIN 4: Visueel comfort
HEA 2: Akoestisch comfort	BIN 1: Akoestiek
HEA 3: Gezond binnenklimaat	BIN 2: Thermisch comfort
HEA 4: Invloed van de gebruiker	GEB 1: Invloed van de gebruiker
HEA 5: Elektromagnetische straling van wisselspanning (50Hz)	BIN 5: Straling
HEA 6: Gebruikersbeleving	GEB 2: Gebruikersbeleving
HEA 7: Welzijnsgroen	GEB 3: Welzijnsgroen

4.4 Thema Energie – ENE

Tabel 5 Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Energie

Criterium Zorg Addendum GRO 2025	Gelinkt criterium GRO Zorg Addendum 2021
ENE 1: Primair energieverbruik excl. PV	ENE 1: Energieprestatie LCC 3: Energieverbruik
ENE 2: Opwekking PV	ENE 2: Hernieuwbare energieën
ENE 3: Energiezuinige installaties	ENE 3: Energiezuinige installaties en toestellen
ENE 4: Fossielvrij	

4.5 Thema Water – WAT

Tabel 6 Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Water

Criterium Zorg Addendum GRO 2025	Gelinkt criterium GRO Zorg Addendum 2021
WAT 1: Waterverbruik	WAT 1: Waterverbruik beperken
WAT 2: Hergebruik van water	WAT 2: Waterhergebruik
WAT 3: Geïntegreerd waterbeheer	WAT 3: Afvoer van water
WAT 4: Waterbeheer in de zorg	WAT 3: Afvoer van water WAT 1: Waterverbruik beperken

4.6 Thema Maatschappelijke en functionele kwaliteiten – SOC

Tabel 7 Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Maatschappelijke en functionele kwaliteiten

Criterium Zorg Addendum GRO 2025	Gelinkt criterium GRO Zorg Addendum 2021
SOC 1: Sociaal veilig ontwerpen	SOC 2: Sociaal veilig ontwerpen
SOC 2: Faciliteren van duurzame en veilige mobiliteit	MOB 1: Met het openbaar vervoer MOB 2: Met de fiets MOB 3: Te voet MOB 4: Met de auto of moto
SOC 3 Integrale toegankelijkheid	SOC 3: Integrale toegankelijkheid

4.7 Thema Omgeving – ECO

Tabel 8 Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Omgeving

Criterium Zorg Addendum GRO 2025	Gelinkt criterium GRO Zorg Addendum 2021
ECO 1: Biodiversiteit	OMG 1: Biodiversiteit
ECO 2: Impact op de omgeving	OMG 2: Impact op de omgeving
ECO 3: Duurzaam werfbeheer	OMG 3: Duurzaam werfbeheer

4.8 Thema Beheer en onderhoud – LCC

Tabel 9 Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Beheer en onderhoud

Criterium Zorg Addendum GRO 2025	Gelinkt criterium GRO Zorg Addendum 2021
LCC 1: Onderhoudsvriendelijk ontwerpen	LCC 1: Onderhoudsvriendelijk ontwerpen
LCC 2: Schoonmaakbewust ontwerpen	LCC 2: Schoonmaakbewust ontwerpen
LCC 3: Gebruik van slimme technologie	BEH 1: Energiemonitoring LCC 3: Energieverbruik WAT 1: Waterverbruik beperken WAT 2: Waterhergebruik ENE 3: Energiezuinige installaties en toestellen
LCC 4: Beheer	BEH 2: Kwaliteitsopvolging

4.9 Thema Circulariteit – CIRC

Tabel 10 Linken tussen de criteria van het Zorg Addendum GRO 2025 en 2021 binnen het thema Circulariteit

Criterium Zorg Addendum GRO 2025	Gelinkt criterium Zorg Addendum GRO 2021
CIRC 1: Reuse	MAT 1: Behoud van grondstoffen MAT 3: Materialenpaspoort
CIRC 2: Ruimtelijke omkeerbaarheid	TOE 1: Circulair en toekomstgericht ontwerpen
CIRC 3: Technische omkeerbaarheid	TOE 1: Circulair en toekomstgericht ontwerpen
CIRC 4: Materiaalkeuze	MAT 2: Materiaalkeuze MAT 4: Koelmiddelen met een lage impact
CIRC 5: Hout uit duurzaam bosbeheer	MAT 2: Materiaalkeuze

Bijlage - Overeenkomsten en verschillen tussen GRO (versie 2020), GRO Zorg Addendum 2021 en GRO 2025.

GRO ZORG 2021

GRO 2025

CON + PRO

- CON 1: DUURZAAM RUIMTEGEBRUIK
- CON 2: CLIMATE RESPONSIVE DESIGN
- CON 3: HEALTHY DESIGN
- CON 4: REDUCE, REUSE, RECYCLE
- PRO 1: EEN MULTIDISCIPLINAIR ONTWERPTEAM
- PRO 2: PARTICIPATIE PROJECT

SITE

- MOB 1
- MOB 2
- MOB 3
- MOB 4
- MA 1
- MA 2
- MA 3
- MIL 1
- MIL 2
- MIL 3

LEVEL 0

- CLI 1: HITTE
- CLI 2: DROOGTE
- CLI 3: NEERSLAG
- CLI 4: ZEESPIEGELSTIJGING
- MOB 1: OPENBAAR VERVOER
- MOB 2: MET DE FIETS
- MOB 3: TE VOET
- MOB 4: GEMOTORISEERD VERKEER
- ENV 1: BODEMKWALITEIT
- ENV 2: BIOLOGISCHE WAARDE VAN DE LOCATIE
- ENV 3: NABIJHEID TOT/ IMPACT OP WATERLOOP, OPPERVLAKTEWATER OF SPECIALE BESCHERMINGSZONE
- ENV 4: LUCHTKWALITEIT
- ENV 5: GELUID

- REUSE 1: AS BUILT PLANS
- REUSE 2: POTENTIEEL VAN DE BESTAANDE DRAAGSTRUCTUUR
- REUSE 3: VRIJE HOOGTE
- REUSE 4: ENERGIEPRESTATIES VAN DE BESTAANDE CONSTRUCTIE
- REUSE 5: TECHNISCHE INSTALLATIES
- REUSE 6: GEVAARLIJKE STOFFEN
- REUSE 7: POTENTIEEL BEHOUD EN HERGEBRUIK
- REUSE 8: CULTUURHISTORISCHE WAARDE
- REUSE 9: INTEGRALE TOEGANKELIJKHEID
- REUSE 10: DAGLICHTTOETREDING
- REUSE 11: RUIMTE DELEN

LEVEL 1

CRD
WEL
ENE
WAT
SOC
OMG
LCC
CIRC

GEBOUW

PEOPLE

- BIN 1: AKOESTIEK
- BIN 2: THERMISCH COMFORT
- BIN 3: BINNENLUCHTKWALITEIT
- BIN 4: VISUEEL COMFORT
- BIN 5: STRALING
- SOC 1: ERFGOEDWAARDE
- SOC 2: SOCIAAL VEILIG ONTWERPEN
- SOC 3: INTEGRALE TOEGANKELIJKHEID
- GEB 1: INVLOED VAN DE GEBRUIKER
- GEB 2: GEBRUIKERSBELEVING
- GEB 3: WELZIJNSGROEN

PLANET

- ENE 1: ENERGIEPRESTATIE
- ENE 2: HERNIEUWBARE ENERGIEËN
- ENE 3: ENERGIEZUINIGE INSTALLATIES EN TOESTELLEN
- MAT 1: BEHOUD VAN GRONDSTOFFEN
- MAT 2: MATERIAALKEUZE
- MAT 3: MATERIALENPASPOORT
- MAT 4: KOELMIDDELEN MET EEN LAGE IMPACT
- WAT 1: WATERVERBRUIK BEPERKEN
- WAT 2: WATERHERGEBRUIK
- WAT 3: AFVOER VAN WATER
- OMG 1: BIODIVERSITEIT
- OMG 2: IMPACT OP DE OMGEVING
- OMG 3: DUURZAAM WERFBEHEER

PROFIT

- LCC 1: ONDERHOUDSVRIENDELIJK ONTWERPEN
- LCC 2: SCHOONMAAKBEWUST ONTWERPEN
- LCC 3: ENERGIEVERBRUIK
- LCC 4: GEBOUWKOSTEN
- TOE 1: CIRCULAIR EN TOEKOMSTGERICHT ONTWERPEN
- TOE 2: GEBRUIK DOOR DERDEN
- BEH 1: ENERGIEMONITORING
- BEH 2: KWALITEIT OPVOLGING

LEVEL 2

CRD

- CRD 1: LUCHT
- CRD 2: WARMTE
- CRD 3: KOELTE
- CRD 4: DAGLICHT

HEA

- HEA 1: VISUEEL COMFORT
- HEA 2: AKOESTISCH COMFORT
- HEA 3: GEZOND BINNENKLIMAAT
- HEA 4: INVLOED VAN DE GEBRUIKER

ENE

- ENE 1: PRIMAIR ENERGIEVERBRUIK EXCL. PV
- ENE 2: OPWEKKING PV

WAT

- WAT 1: WATERVERBRUIK
- WAT 2: HERGEBRUIK VAN WATER
- WAT 3: GEÏNTEGREERD WATERBEHEER

SOC

- SOC 1: SOCIAAL VEILIG ONTWERPEN
- SOC 2: FACILITEREN VAN DUURZAME EN VEILIGE MOBILITEIT
- SOC 3: INTEGRALE TOEGANKELIJKHEID

OMG

- ECO 1: BIODIVERSITEIT
- ECO 2: IMPACT OP DE OMGEVING
- ECO 3: DUURZAAM WERFBEHEER

LCC

- LCC 1: ONDERHOUDSVRIENDELIJK ONTWERPEN
- LCC 2: SCHOONMAAKBEWUST ONTWERPEN
- LCC 3: GEBRUIK VAN SLIMME TECHNOLOGIE

CIRC

- CIRC 1: REUSE
- CIRC 2: RUIMTELIJKE OMKEERBAARHEID
- CIRC 3: TECHNISCHE OMKEERBAARHEID
- CIRC 4: MATERIAALKEUZE

LEVEL 3

- LCC 4: EXPLOITATIE / FM / BEHEER

LEGENDE

- groen = nieuw criterium GRO ZORG
- oranje = nieuw criterium GRO 2025
- = niet opgenomen in GRO 2025
- = vervat in GRO 2025 onder ander criterium